

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 26 oktober 2021

892/2021

Lag

om vissa temporära åtgärder i samband med införandet av centraliserade informationsutbytestjänster för elhandeln

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Införandeperiod för centraliserade informationsutbytestjänster för elhandeln

Denna lag innehåller bestämmelser om införandeperioden för de i 49 a § i elmarknadslagen (588/2013) avsedda centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln. Införandeperioden vars längd är fem månader börjar den 1 november 2021 och slutar den 31 mars 2022.

Bestämmelser genom vilka införandeperioden förkortas eller avbryts eller dess tidpunkt flyttas så att den slutar senast när lagen upphör att gälla får utfärdas genom förordning av statsrådet. En förutsättning för att avbryta införandeperioden eller flytta dess tidpunkt är att det uppenbarats så betydande problem med införandet av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln att det är nödvändigt att avbryta eller flytta införandet.

2 §

Registreringar gjorda av användare av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln under införandeperioden

Bestämmelserna i 75 a § i elmarknadslagen om registreringar gjorda av användare av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln tillämpas inte under införandeperioden, om det är fråga om

1) registrering som användare gjord av en detaljförsäljare eller distributionsnätinnehavare,

2) registrering som användare gjord av en detaljförsäljare som uppkommer vid fusion av registrerade detaljförsäljare eller registreringar som användare gjorda av detaljförsäljare som uppkommer vid delning av en registrerad detaljförsäljare,

3) uppsägning av registrering gjord av en registrerad detaljförsäljare,

4) registrering som användare gjord av en distributionsnätinnehavare som uppkommer vid fusion av registrerade distributionsnätinnehavare eller registreringar som användare gjorda av distributionsnätinnehavare som uppkommer vid delning av en registrerad distributionsnätinnehavare,

5) registrering av sådana mätområden som avses i 3 § 25 b-punkten i elmarknadslagen eller ändringar i dessa.

En detaljförsäljare som har registrerat sig som användare av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln kan trots 1 mom. avsluta sin detaljförsäljning under införandeperioden i enlighet med 4 §.

Den systemansvariga stamnätsinnehavaren ska trots 1 mom. under införandeperioden godkänna registreringar som användare av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln gjorda av sådana detaljförsäljare eller distributionsnätsinnehavare som avses i 75 a § i elmarknadslagen samt registreringar av ett mätområde, om registreringen som användare eller registreringen av ett mätområde inte äventyrar att de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln införs enligt tidsplan.

Den systemansvariga stamnätsinnehavaren ska trots 1 mom. förlänga tiden för registreringar som användare av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln gjorda av i 75 a § i elmarknadslagen avsedda detaljförsäljare eller distributionsnätsinnehavare samt tidsfristen för registrering av ett mätområde efter det att införandeperioden börjat, om de brister som hindrar registreringen som användare eller registreringen av mätområdet inte är betydande, verksamhetsutövaren innan införandeperioden börjar har påvisat tillräckliga åtgärder för korrigering av brister och bristerna inte äventyrar att de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln införs enligt tidsplan. Den systemansvariga stamnätsinnehavaren ska underrätta verksamhetsutövaren och Energimyndigheten om att tiden för registrering har förlängts och om förlängningens längd. En detaljförsäljare ska underrättas innan detaljförsäljaren är skyldig att vidta de åtgärder som avses i 3 § 1 mom.

3 §

Åtgärder i fråga om oregistrerade detaljförsäljare

En detaljförsäljare som inte har registrerat sig som användare av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln i enlighet med 75 a § i elmarknadslagen före införandeperioden börjar eller vars tid för registrering inte har förlängts i enlighet med 2 § 4 mom. ska

1) inom två veckor från början av införandeperioden meddela sina kunder, sina kunders distributionsnätsinnehavare, den systemansvariga stamnätsinnehavaren och Energimyndigheten om överföring av sina kunders elförsäljningsavtal till en eller flera detaljförsäljare som är registrerade som användare av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln, eller

2) inom två veckor från början av införandeperioden säga upp alla sina kunders tills vidare gällande eller tidsbestämda elförsäljningsavtal så att de upphör tre veckor efter uppsägningen.

Överföringen enligt 1 mom. 1 punkten av kundernas elförsäljningsavtal ska slutföras inom sex veckor från införandeperiodens begynnelse. Uppsägningen enligt 1 mom. 2 punkten av avtalsbeståndet ska samtidigt som uppsägningen görs meddelas till kundernas distributionsnätsinnehavare, den systemansvariga stamnätsinnehavaren och Energimyndigheten.

På uppsägningen som avses ovan i 1 mom. 2 punkten tillämpas inte bestämmelserna i 89 § 2 mom. och 92 § 1 och 2 mom. i elmarknadslagen eller villkoren i elförsäljningsavtalet om uppsägning av elförsäljningsavtal.

Om detaljförsäljaren inte inom den föreskrivna tiden har gjort de i 1 och 2 mom. avsedda anmälningarna till sina kunders distributionsnätsinnehavare, den systemansvariga stamnätsinnehavaren och Energimyndigheten, hävs detaljförsäljarens elförsäljningsavtal utan separata åtgärder fem veckor efter det att införandeperioden har börjat.

Om den i 1 mom. 1 punkten avsedda överföringen inte har genomförts inom den föreskrivna tidsfristen eller om kunden vid utgången av uppsägningstiden enligt 1 mom. 2 punkten inte har ett nytt gällande elförsäljningsavtal samt i den situation som avses i 4 mom., får distributionsnätsinnehavaren för detaljförsäljarens kund inte avbryta eldistributionen förrän distributionsnätsinnehavaren har meddelat kunden om avbrytandet av eldistributionen och orsaken till det. Distributionsnätsinnehavaren ska se till att el levereras till kunden i minst tre

veckor efter att meddelandet sändes. Om kunden inom denna tid inte har slutit ett nytt elförsäljningsavtal, ska distributionsnätinnehavaren sörja för leveransen till dess att Energimyndigheten genom beslut har överfört ansvaret för kundens elleverans till en sådan leveransskyldig detaljförsäljare som avses i 67 § i elmarknadslagen. På elleveransen tillämpas därvid de villkor som avses i 67 § 2 mom. Slutförbrukaren ska ersätta distributionsnätinnehavaren för skäliga kostnader som uppkommit av elleveransen. Om slutförbrukaren och distributionsnätinnehavaren inte avtalar om ersättningen, fastställer Energimyndigheten storleken på ersättningen.

En detaljförsäljare som genomför de åtgärder som föreskrivs i 1 mom. är inte skyldig att fortsätta de förberedande åtgärder som krävs för införandet av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln enligt 4 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av elmarknadslagen (108/2019).

På skada som en detaljförsäljare har orsakat sin kund och på ersättning av den tillämpas villkoren i elförsäljningsavtalet. På skada som en detaljförsäljare har orsakat en distributionsnätinnehavare och på ersättning av den tillämpas skadeståndslagen (412/1974).

4 §

Verksamhetens upphörande under införandeperioden för en detaljförsäljare som har registrerat sig som användare av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln

En detaljförsäljare som i enlighet med 75 a § i elmarknadslagen har registrerat sig som användare av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln och som avslutar detaljförsäljningen planenligt under införandeperioden, ska inom en vecka från början av införandeperioden meddela sina kunder, sina kunders distributionsnätinnehavare, den systemansvariga stamnätinnehavaren och Energimyndigheten om överföring av sina kunders elförsäljningsavtal till en eller flera detaljförsäljare som har registrerat sig som användare av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln. Överföringen av kundernas elförsäljningsavtal ska då slutföras minst sju veckor före tidpunkten för införandet av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln. Detaljförsäljaren ska därvid fortsätta förberedelseåtgärderna för införande av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln i enlighet med planen för införandet till dess att detaljförsäljarens alla elförsäljningsavtal har överförts till detaljförsäljare som har registrerat sig som användare av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln.

En detaljförsäljare som i enlighet med 75 a § i elmarknadslagen har registrerat sig som användare av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln och som under införandeperioden avslutar detaljförsäljningen på grund av konkurs eller betalningssvårigheter ska,

1) om detaljförsäljaren eller detaljförsäljarens konkursbo kan fortsätta detaljförsäljningen i minst två veckor, säga upp alla sina kunders gällande elförsäljningsavtal att upphöra två veckor efter att beslutet om upphörande av detaljförsäljning har fattats eller,

2) om detaljförsäljaren eller detaljförsäljarens konkursbo inte kan fortsätta detaljförsäljningen i minst två veckor eller om beslutet om upphörande av detaljförsäljning har fattats efter att det har gått fyra veckor från början av införandeperioden, utan dröjsmål meddela om detaljförsäljningens upphörande till sina kunder, sina kunders distributionsnätinnehavare, den systemansvariga stamnätinnehavaren och Energimyndigheten.

Uppsägningen enligt 2 mom. ska göras inom fyra veckor från början av införandeperioden. Uppsägningen ska samtidigt som uppsägningen görs meddelas till kundernas distributionsnätinnehavare, den systemansvariga stamnätinnehavaren och Energimyndigheten. På uppsägningen tillämpas inte bestämmelserna i 89 § 2 mom. och 92 § 1 och 2 mom. i elmarknadslagen eller villkoren i elförsäljningsavtalet om uppsägning av elförsäljningsavtal.

Om de meddelanden om byte av detaljförsäljare som förutsätts för överföring av elförsäljningsavtal till nya detaljförsäljare enligt 1 mom. inte har nått distributionsnätssinnehavaren minst nio veckor före tidpunkten för införandet av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln eller om kunden inte vid utgången av uppsägningstiden enligt 3 mom. har ett nytt gällande elförsäljningsavtal eller om det är fråga om den situation som avses i 2 mom. 2 punkten, iakttas det förfarande som föreskrivs i 3 § 5 mom. Energimyndigheten ska efter mottagandet av ett sådant meddelande som avses i 1–3 mom. ge distributionsnätssinnehavaren anvisningar om de åtgärder som förutsätts enligt nämnda förfarande.

På skada som en detaljförsäljare har orsakat sin kund och på ersättning av den tillämpas villkoren i elförsäljningsavtalet. På skada som en detaljförsäljare har orsakat en distributionsnätssinnehavare och på ersättning av den tillämpas skadeståndslagen.

5 §

Kundens rätt att häva elförsäljningsavtal under införandeperioden

En kund till en detaljförsäljare har rätt att under införandeperioden häva sitt elförsäljningsavtal som gäller tills vidare eller en viss tid så att det upphör efter två veckor, om

1) detaljförsäljaren har sagt upp elförsäljningsavtalet med stöd av 3 § 1 mom. 2 punkten, eller

2) detaljförsäljaren under införandeperioden har sådana problem med införandet av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln som kan leda till ett avbrott i kundens elleverans.

Detaljförsäljaren får inte hos sin kund uppbära avtalsvite eller någon annan prestation som baserar sig på förtida upphörande av elförsäljningsavtalet om kunden har hävt sitt tidsbestämda elförsäljningsavtal i enlighet med 1 mom.

Detaljförsäljaren ska i samband med uppsägningen av elförsäljningsavtalet upplysa sin kund om kundens rättigheter enligt denna paragraf.

6 §

Åtgärder i fråga om oregistrerade distributionsnätssinnehavare

Om en distributionsnätssinnehavare inte har registrerat sig som användare av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln i enlighet med 75 a § i elmarknadslagen före införandeperioden börjar eller om distributionsnätssinnehavarens tid för registrering inte har förlängts i enlighet med 2 § 4 mom., ska distributionsnätssinnehavaren och den systemansvariga stamnätssinnehavaren tillsammans med Energimyndigheten utan dröjsmål utreda om distributionsnätssinnehavaren genom temporära arrangemang kan säkerställa att detaljförsäljarna kan leverera el till sina kunder inom distributionsnätet efter införandet av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln till dess distributionsnätssinnehavaren kan uppfylla de krav som ställts på registrering.

Om distributionsnätssinnehavaren inte kan genomföra de temporära arrangemang som avses i 1 mom., ska Energimyndigheten vid behov besluta om de åtgärder som ska inledas för att upprätthålla distributionsnätssinnehavarens elnätss verksamhet. Energimyndigheten kan då bestämma att en eller flera distributionsnätssinnehavare ska sköta de uppgifter som ankommer på distributionsnätssinnehavaren. Åtgärderna ska då begränsas att i första hand gälla sådana av distributionsnätssinnehavarens uppgifter och skyldigheter inom elnätss verksamheten som anknyter till användningen av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln. Beslutet om åtgärderna gäller tills distributionsnätssinnehavaren är registrerad som användare av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln. Distributionsnätssinnehavaren har trots vad som föreskrivs i 76 § i elmarknadslagen rätt att lämna ut de uppgifter som avses i den paragrafen, om det är behövligt att lämna ut uppgifterna för skötseln av i detta moment avsedda uppgifter.

Energimyndigheten kan återkalla distributionsnätsinnehavarens elnätstillstånd, om distributionsnätsinnehavaren väsentligt bryter mot de uppgifter inom centraliserade informationsutbytestjänster för elhandeln som denne har enligt elmarknadslagen och de skyldigheter som dessa förutsätter i fråga om införandet av de centraliserade informationsutbytestjänsterna för elhandeln, och förseelsen inte kan korrigeras genom de åtgärder som avses i 1 och 2 mom. Efter att elnätstillståndet har återkallats tillämpas det förfarande som föreskrivs i 24 § i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (590/2013).

Bestämmelser om ändringssökande i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). På verkställbarheten av Energimyndighetens beslut tillämpas dock 38 § i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden.

På skada som en distributionsnätsinnehavare, som är föremål för sådana åtgärder som avses i 2 mom., har orsakat sin kund och på ersättningen av skadan tillämpas villkoren i elnätsavtalet. På skada som distributionsnätsinnehavaren har orsakat en detaljförsäljare och en annan distributionsnätsinnehavare tillämpas skadeståndslagen.

7 §

Information

Energimyndigheten, den systemansvariga stamnätsinnehavaren och arbets- och näringsministeriet ska under införandeperioden aktivt informera om centrala händelser samt sådana problem i samband med införandet av centraliserade informationsutbytestjänster för elhandeln som påverkar eller kan påverka detaljförsäljarnas och distributionsnätsinnehavarnas kunder. Ministeriet koordinerar vid behov informeringen.

Detaljförsäljare och distributionsnätsinnehavare ska aktivt informera sina kunder om sådana händelser och problem i samband med införandet av centraliserade informationsutbytestjänster för elhandeln som påverkar eller kan påverka deras kunder.

8 §

Tillsyn och styrning

Med undantag av Energimyndighetens och arbets- och näringsministeriets i 7 § 1 mom. avsedda informationsskyldighet har Energimyndigheten till uppgift att övervaka att denna lag iakttas. På tillsynen tillämpas lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden.

Energimyndigheten ska i de situationer som avses i 3 och 4 § ge distributionsnätsinnehavarna anvisningar om de åtgärder som förutsätts enligt förfarandet i enlighet med 3 § 5 mom.

9 §

Giltighet

Denna lag träder i kraft den 27 oktober 2021 och gäller till och med den 31 mars 2023.

Helsingfors den 22 oktober 2021

Republikens President

Sauli Niinistö

Näringsminister Mika Lintilä